

Hemmelige grave i Husbjerg Klit ved Oksbøl.

Familierne i Randers og Århus blev gennem Røde Kors underrettet om, at deres sønner og pårørende ved blevet dødsdømt ved den tyske standret i Århus og, at de unge mennesker var blevet henrettet. Der blev ikke givet oplysninger om, hvor de henrettede var blevet begravet eller anden oplysning herom. Det var en skæbne, som familierne havde svært ved at affinde sig med. Tyskerne var ubøjelige – intet blev oplyst om begravelsen af de døde.

Den tyske feltpræst i Århus havde kort tid efter henrettelserne på Skæring Hede udarbejdet en beretning om sabotørernes sidste timer før henrettelsen. Denne rapport blev som hemmelig sagsakt overladt til pastor Chr. Baun i Randers. Gennem præsten modtog familierne den renskrevne beretning fra feltpræsten. Det var hen i januar 1944.

Via forskellige uverificerede kilde blev det oplyst til London, at de unge sabotører ikke var blevet skudt, men hængt. Denne historie sendte den britiske radio B.B.C. til Danmark. De sørgelige og forkerte oplysninger var ikke videre behagelige for familierne at modtage. Særlig ikke, når ingen vidste, hvad der var blevet af frihedskæmpernes jordiske rester.

Befrielsen og tyskernes kapitulation den 4. maj 1945 ændrede på mange situationer i Danmark. Vore nationale myndigheder kom igen i funktion, og alle vegne var de tyske kontorer, anlæg og befæstninger under afvikling. Den engelske militærmission under ledelse af general Dewing ydede en stor indsats ved at hjælpe med til at få de tyske tropper ud af landet. Allerede få dage efter den 4. maj blev det tyske militære hovedkvarter i Silkeborg overtaget af danske og britiske repræsentanter. Under en sådan overtagelse var der mange ting de allierede myndigheder ville have svar på, før alle tyskere drog bort. Blandt andet ville danske myndigheder have klarhed over, hvor forsvundne personer såvel døde som levende var blevet af. Ved en forespørgsel blev det oplyst fra tysk side, at man var vidende om, at seks personer var blevet begravet i klitterne ud for Oksbøl. Denne oplysning pegede i retning af, at det var fire modstandsfolk fra Randers og to fra Århus det drejede sig om. Men da alle papiret var destrueret, så var det vanskeligt at påpege en nøjagtig lokalitet. Der var dog et spor at følge. De videre undersøgelser kom til at omfatte forholdene i og omkring Oksbøl. Det lykkedes at opspore en tysk underofficer, som havde været i området på det tidspunkt, hvor begravelserne måtte have foregået. Den tyske minekommando arbejdede langs den jyske vestkyst i flere måneder i 1945. Den tyske befalingsmand var i stand til at udpege et sted i Husbjerg Klit, hvor han mente, begravelserne var foregået.

Tilkaldte folk fra Varde, Falck og Røde Kors, fandt i løbet af kort tid et sted, hvor kisterne kunne lokaliseres, hvorefter opgravningen af seks kister foregik. De noget medtagne kister blev transporteret til Varde. Her foretog kriminalpolitiet i Varde det nødvendige med hensyn til identificering af kisternes indhold. Da de seks døde personer var lagt i kisterne fuldt påklædt med fodtøj, så var der her gode spor at gå efter.

Familierne til de døde blev kørt til Varde, hvor myndighederne havde arrangeret dele af beklædningsgenstande og andre ting (briller), som de pårørende med sikkerhed tilhørte netop deres afdøde. Afslutningsvis foretog kredslægen en obduktion af ligene. Lægen kunne i alle tilfælde konstatere, at de døde var blevet henrettet ved skydning. Undersøgelserne var færdige, identificeringen efterlod ingen tvivl, dødsattesterne kunne underskrives.

Der blev sørget for seks nye kister, som blev dækket med Dannebrog og ført til kapellet i Varde.

Mindestenen ved afsløringen, maj 1952.

Inskription: Henrettet på Skæring Hede 1943. / Alf T. Jensen, født i Ålborg 14.9.1918, død 29.12.1943. / Oluf A. Kroer, født i Randers 17.4.1916, død 2.12.1943. / Anders W. Andersen, født i Randers 12.7.1924, død 2.12.1943. / Otto A.M. Christiansen, født i Randers 30.9.1924, død 2.12.1943. / Sven Chr. Johannesen, født i Odense 10.6.1923, død 2.12.1943. / Georg G.M. Christiansen, født i Vejle 19.4.1921, død 2.12.1943.

Fundet nedgravet her 1945.

Livet for Danmark I gav, / styrke gror af jer grav.

Alf T. Jensen blev henrettet på kasernen i Århus, de øvrige på Skæring Hede. Den tre tons tunge sten blev hentet fra Sct. Jacobi Kirke i Varde. Her havde den ligget som dørsten ved kirken. Nu står stenen som et varigt minde over seks unge mænd herude mellem de forblæste hedeklitler.

Husbjerg Klit. Mindesmærke over dræbte modstandsfolk, 4.maj 2008.

Fem unge danskere henrettet

De udførte Sprængstof-Attentater og Brandstiftelser paa Jernbaner, bl. a. Jernbanebroerne ved Langaa

Fra tysk Side meddeles:

Følgende Personer er paa Grundlag af Krigsretsdømme blevet henrettet den 2. December 1943, efter at Benaadning var afslaaet:

Student Georg Coritis Mørk Christiansen, født 15. September 1921 i Vejle.

Maskinist Svend Christian Johannesen, født 7. Juni 1923 i Odense.

Sparekasseassistent Oluf Axelbo Kroer, født 17. April 1916 i Randers.

Ekspedient Anders William Andersen, født 12. Juli 1924 i Randers.

Handelslærling Otto Konrad Andreas Manley Christiansen, født 30. September 1924 i Randers.

Alle fem tilhørte Sabotagegrupper, af hvilke den ene under Ledelse af Student Christiansen, de andre under Ledelse af Maskinist Johannesen, havde forøvet en Række Sprængstofattentater og Brandstiftelser paa Jernbaner, bl. a. Jernbanebroerne ved Langaa, samt mod Bedrifter, der arbejder for den tyske Værnemagt. De var alle blevet arresteret af tysk Politi.

Vestkysten, den 4. december 1943.

Sabotør fra Aarhus henrettet

Det drøjer sig om den 25 aarige Repræsentant Alf Jensen, der tilhørte en Sabotagegruppe i Aarhus

Fra officiel tysk Side meddeles, at Repræsentant Alf Jensen, født den 14. September 1918 i Aalborg, er blevet henrettet.

Jensen tilhørte en Sabotagegruppe i Aarhus, som i Tiden Juni—August 1943 har udført en Række Sprængninger og Idspættelser i Virksomheder, der bejdede for den tyske Værnemagt, ligesom den ogsaa har forøvet Sabotage paa Jernbanenettet ved Aarhus. Repræsentant Alf Jensen blev i sin Tid anholdt af det tyske Politi.

Vestkysten, den 3. januar 1944.

Tysk kommentar til henrettelserne:

Ingen sabotør vil fremtidig kunne håbe, at der vil blive vist ham skånsel. Det er i denne forbindelse betydningsløst, om der i dette tilfælde er anrettet større eller mindre skade.

Det må forekomme ethvert tænkende menneske ganske ubegribeligt, at det endnu i det femte krigsår skulle findes mennesker, der nærer den opfattelse, at den tyske værnemagt ikke på alle områder skulle ville slå hårdt, når den på en eller anden måde angribes.

Frihedskæmpernes mindesten – Husbjerg Klit, den 4. maj 2008.

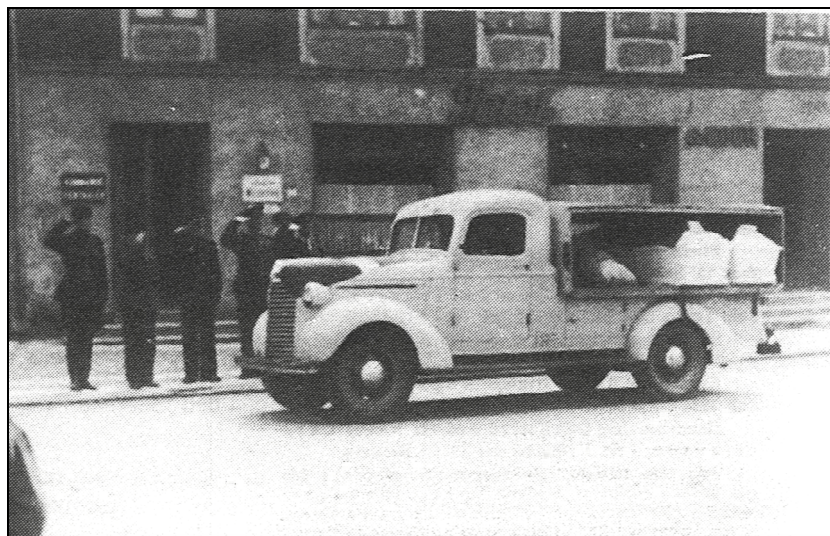

Husbjerg Klit – de begravede sabotørers seks kister bliver afdækket i maj 1945.

De medtagne kister afdækket. Vandet i graven pumpes væk, før kisterne tages op.

Kisterne havde numre fra 1 – 6. Kisten længst borte en anbragt skråt i forhold til de andre. Dette blev opfattet således, at myndigheder mente at kunne fastslå, at der var tale om en senere begravelse.

I Oksbøl var der opstillet et æreskommando bestående af brigadesoldater og frihedskæmpere.

Brigadens æresdeling i Oksbøl aflægger honnør. Frihedskæmpernes kister føres til hjembyen.

Tirsdag den 22. maj blev de tre af kisterne ført til Randers, hvor de blev stillet i hospitalskirkens kapel. Den 25. maj blev de tre frihedskæmpere begravet fra Sct. Mortens kirke. Kisterne førtes ud til Nordre Kirkegård fulgt af en tusindtallig skare. På den måde blev det en værdig måde, hvorpå familierne kom til at opleve at sige farvel til deres sønner. Randers by havde givet den smukkeste gravplads i Danmark, en mindelund, der er byen værdig.

Den 9. april 1946 blev der i Mindelunden på Nordre kirkegård afsløret en stor mindesten over de begravede fra frihedskampen. Mindelunden blev derefter overdraget til Randers byråd.

Den 5. maj i 1952 blev mindestenen i Husbjerg Klit afsløret, og den 17. september 1977 afsløredes mindestenen på Skæring Hede.

Husbjerg Mindelund ved afsløringen af mindestenen 1952.

Husbjerg Klit – Mindestenen for de 6 henrettede fra Randers og Århus. Afsløring den 5. maj 1952.